

VEČERNIK

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII. TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67
Štev. 90 UPRAVE 28-67
POSTNI CEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, četrtek 20. aprila 1939

NAROČNINA NA MESEČ:
Prejema v upravi ali po pošti 10.— din.
dostavljen na dom 12.— din. tujine 25.— din.

Cena
din 1.—

Težkoče pogajani z Rusijo

Živahna diplomatska aktivnost v Moskvi — Londonske informacije o formalnih težkočah, ki še ovirajo dokončno sklenitev obrambne zveze fronte miru s sovjetsko Rusijo — Glavne težkoče so v garancijah, ki jih zahtevajo Poljska, Romuni in Turčija proti boljševizmu

MOSKVA, 20. aprila. S prihodom londonskega veleposlanika Majskega se je razvila v Moskvi velika diplomatska aktivnost, ki se opaža v neprestanih konferencah in posvetovanjih. Gre za zadnje odločitve glede tudi formalnega pristopa sovjetske Rusije k zvezi držav obrambnega bloka, predvsem pa za določitev nalog, ki naj bi jih prevzela sovjetska Rusija v primeru vojne. O pogajanjih in posvetovanjih se pa čuva najstrožja tajnost, tako da iz uradnih virov ni mogoče dobiti nobenih zanesljivih informacij.

MISIJA MAJSKEGA.

LONDON, 20. aprila. Najvažnejša politična akcija, ki jo trenutno vodi Anglija, so pogajanja s sovjetsko Rusijo za sklenitev angleško-ruske obrambne zveze. Dejstvo, da Chamberlain predvčeršnjim na seji poslanske zbornice še ni mogel dati nobene konkretne izjave o teh pogajanjih, potrjuje domneve, da iz Moskve in Ankare še niso prispeli odgovori glede neklih podrobnosti. Razen tega je bil prav tedaj londonski sovjetski poslanik Majski na poti v Moskvo z važnimi poročili za sovjetsko vlado in z nalogo, da prinese iz sovjetske Rusije nove instrukcije ter pooblastila.

V MOSKVI SE DVOMIJO

Včerajšnje »Times« so objavile članek, v katerem pravijo, da je mogoče po vrtni poslanika Majskega iz Moskve v London nadaljnje napredovanje pogajanj. List pravi, da se je pokazalo, da v Moskvi še vedno dvomi v popola prekret angleško zunanjo politiko. Poslanik Majski mora sedaj raztolmačiti članom sovjetske vlade zadržanje javnega mnenja v Angliji in iskrenost mišljenja. Glede pogajanj s Turčijo pa pravi last, da je zelo verjetno, da bo sklenjena med Londonom in Ankaro pogodba, ki pa ne bo objavljena. Turška diplomacija je sedaj zelo živahno zaposlena na Bal-

kann, zlasti glede uskladitve zadržanja Bolgarije do Balkanske zveze.

STALIŠČE POLJSKE IN ROMUNJE

Nekaj težkoč pri angleško-ruskih pogajanjih je tudi v tem, da se vrše izven okvira angleško-poljskega sporazuma in sodelovanja. Poljska in Romunija še vedno nista pripravljene dovoliti kakršnega koli prihoda rdečih čet na svoje ozemlje, ker se boja, da bi to pomenilo njuno boljševizacijo. Angleška diplomacija se sedaj trudi, da bi pripravila sovjetsko vlado do posebnih zadevnih zagotovil in garancij Poljski in Romuniji ter eventualno tudi Turčiji. Vendar bi v Varšavi, Bukarešti in Ankari priznali vrednost takih zagotovil in garancij samo v primeru, ako bi prevzela obveznost za njihovo izvršitev Velika Britanija sama in še posebej v zvezi s Francijo ter eventualnimi drugimi zavezniki. Tako gre dejanski prav za prav le še za formalnost, preden se podpisje v načelu sicer že dogovorjeni pakt. Zato se tu z veliko pozornostjo pričakuje vrnitev Majskega.

Zapiski

Maršal Voroišov

V središču pogajanj za dograditev obrambnega bloka držav pod vodstvom Velike Britanije, stoji že nekaj dni sovjetska Rusija. Vodijo se na eni strani pogajanja za sklenitev podobne vojaške zveze med Veliko Britanijo in sovjetsko Rusijo, kakor obstaja že nekaj let med Parizom in Moskvo, na drugi strani pa za pomoč sovjetske Rusije Poljski, Romuniji itd. Vojaški pakt med Londonom in Moskvo bo baje podpisan že te dni, glede podpore Poljski in Romuniji je tudi že dosežen sporazum, da jima bo Rusija dala na razpolago letalstvo, orožje, municijo in surovine, glede direktne pomoči rdeče vojske pa težkoče še niso premagane, ker se je Poljski in Romuni še branilo. V primeru vojne in potrebe pa bodo ti pomisleki seveda sami po sebi odpadli. Rusija ima največjo vojsko na svetu, saj ostavi lahko še kmalu na fronto 15 milijonov mož. Razen tega ima ogromno bojno letalstvo in mogočno vojno industrijo. Vrhovni poveljnik sovjetske vojske je maršal Voroišov.

Vendarle bratsko srce ...

Na poljsko ozemlje se je zateklo mnogo čeških beguncev. V Krakovu so ustanovili Poljski odbor, ki skrbi za preskrbo beguncev. Življenjske potrebe čine do 1500 Čehov in vsem so na njihovo lastno željo omogočili prevoz v London. Na Poljskem čaka še 2500 Čehov in Slovkov, da jih odprejmo na Angliško.

Kako ceni Nemčija pogodbo

Hitler je pripravljen, da podpisje vse, da jamči vse meje in da zaključi s komekoli pakto o nenapadanju. Napušeno je mišljenje, da se teh sredstev ni treba poslužiti, ker se lahko zaide v položaj, v katerem se kršijo pogodbe, piše novosadski »Dan« po citatu iz knjige nacističnega vodje Hermana Rauschnika, ki je večkrat prisotvoval posvetovanjem v Berlinu, in nagačjuje: Vsak pakt se prej ali slej krši in razveljavi. Kdor je tako naiven, da se nadeja, da more pakt obstajati v vsaki situaciji, ta je bedak. Vsak lahko danes v dobri veri sklene pakt, naslednje jutro je lahko že pripravljen, ga hladno zavreči. Če to zahteva bodočnost nemškega naroda. »Mein Kampf« pravi, da imajo pogodbe samo toliko časa veljavo, dokler koristijo nemškemu narodu.

Sredozemlje po zasedbi Albanije

Pariški »Figaro« ugotavlja, da si zdaj delita angleško in francosko brodogradnjo nad vsemi obalami in otoki Sredozemskega morja. Poročevalce govori o španskem, o zapadnem pasu Sredozemlja do Sicilije in o vzhodnem delu, koder vodijo trgovske poti v vzhodno Evropo. Uspeh pomorskih operacij v tem delu Sredozemlja, čigar obramba pripada angleškemu ladjevju, je odvisen — z ozirom na nevarnost letalskih napadov — od števila oporišč za vojne ladje. Razen Malte ima Anglija tu tri oporne točke, ki jih tvori trikotnik Ciper, Haifa in Aleksandrija. Po zasedbi Albanije pa se je ofenzivna sila Italije v tem delu Sredozemlja močno okrepila. Krif za Anglijo kot oporišče ne more priti več v poštev, ker bi ga dosegli italijanski topovi. Iz tega razloga so dobili za Anglijo poseben pomen otoki Leukas, Kefalonija itd., ki ji bodo nadomestili Krif.

Moč bojnih mornaric

ANGLIJA IMA RAZEN PODMORNIC VEČJE BOJNO BRODOVJE, KAKOR VSE SILE OSI SKUPAJ.

LONDON, 20. aprila. Letno poročilo britanske vojne mornarice, ki je izšlo včeraj, ugotavlja, da je britansko vojno brodogradništvo in močnejše kakor katera koli kombinacija evropskih mornaric. Tako ima Anglija več britanskih ladij in krizark kakor združene mornarice Francije, Italije, Japonske in Nemčije skupaj. Prav tako ima Anglija daleč največ nosilcev letal kakor sploh vse mornarice

sveta skupaj. Le glede rušilcev vodi Amerika, je pa Anglija tudi v tem oziru tik za njo. Edino podmornico imata Nemčija in Italija skupno več kakor Anglija sama. V kombinaciji s Francijo pa vodita tudi v podmornicah Anglija in Francija.

PARIZ, 20. aprila. Francoski mornariški minister Campinchi je včeraj izjavil, da je francoska vojna mornarica v stanju, da mirno lahko pričakuje vsak napad.

Novo Halifaxove izjave

LONDON, 20. aprila. V lordski zbornici je izjavil včeraj lord Halifax, da se bo angleški veleposlanik Henderson vrnil v Berlin takoj, čim poteče njegov dopust. Anglija ne vodi nobene obkoljevalne politike proti Nemčiji, prepričani pa hoče vsak nadaljnji napad na neodvisnost držav. Anglija tudi upa, da se bo kmalu mogoče vrnil k politiki prijateljskih pogajanj. Anglija hoče onemogočiti sistem oboroženih napadov, ni pa proti absolutno nobeni spremembi, toda doseči se mora na mirni načini. Posebno je še treba varovati pravice malih držav. Ako pa že mora priti do vojne, si bodo Angleži vsaj lahko rekli, da ni bilo prav nobenega drugega sredstva več, s katerim bi bilo mogoče braniti načela, ki so svetlejša kakor življenje.

Usoehi kitajske ofenzive

HONGKONG, 20. aprila. Kitajske čete so prodirje že na 15 in ponekod 5 kilometrov pred Hongkong. Japonci se neprestano umikajo. Z novo ofenzivo so Kitajci osvojili 500 krajev in več milijonov prebivalcev. Železnice Kanton-Hongkong imajo zopet v svojih rokah.

OBOROŽENOST ANGLIJE.

LONDON, 20. aprila. Predsednik federacije britske industrije FBI, Bennett, je na rednem letnem občnem zboru naglasil ogromen napor britske industrije za obrambo imperija. Pripravljenost Anglije v orožju vsih vrst je mogoče večja, kakor si javnost predstavlja.

ARABCI ZA SODELOVANJE.

LIBANON, 20. aprila. Arabci v Libanonu, Siriji in Palestini so pripravljene doprinesti svoje živice k notranji pomirnosti te dežel in sodelovati s Francijo in Anglijo. Tako je izjavil predsednik libanonskega parlamenta.

LORD PERTH ODHAJA.

RIM, 20. aprila. Angleški poslanik lord Perth se je včeraj poslovil pri grofu Ciano in bo v prihodnjih dneh odpotoval v London.

DVA NOVA POSLANIKA V BURGOSU. MADRID, 20. aprila. Vladi Zedinjenih držav in Belgije sta imenovali v Burgosu svoja poslanika.

Francoska Severna Afrika

VSAR NENADEJAN NAPAD NA FRANCOŠKO SEVERNOAFRIŠKO POSEST JE POPOLNOMA NEMOGOČ.

PARIZ, 20. aprila. Bivši državni podtajnik Lyautey je včeraj izjavil, da je vsak nenadejan napad na severno Afriko nemogoč. Francija je nedavno tudi v Tuniziji zgradila močno Maginotovo črto. Legendarna zvestoba tuniškega, aizirske-

ga in maroškega prebivalstva je obenem zagotovilo, da te črte ni mogoče kar tako zavzeti. Požrtvovalno junaštvo severnoafriškega prebivalstva, izpričano že v svetovni vojni, je priča, da bo pohitelo svoji materi-zemlji na pomoč tudi v Evropo.

Za orientacijo Bolgarije

PRIZADEVANJA ZA LIKVIDACIJO VSEH BOLGARSKIH SPOROV Z ROMUNIJO IN GRECIJO

SOFIJA, 20. aprila. Kakor v ostali vzhodni Evropi, se opaža v zadnjem času tudi v Sofiji velika diplomatska aktivnost. Zlasti se opažajo česte konference angleškega, francoskega, turškega, jugoslovanskega in nekaterih drugih poslanikov z ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom Kjossevanovom. Dasi se varuje o vseh teh akcijah najstrožja diskretnost, se vendarle zdi, da se posebno Anglija trudi, da bi se odstranili z Balkana še zadnji spori. Tako posreduje Anglija v zvezi s Turčijo v Sofiji, Bukarešti in Atenah tudi za sporazum med Bolgarijo, Romunijo in Grčijo. Ta sporazum naj bi se nanašal tudi na korekturo meje v Dobrudži in na izhod Bolgarije na Egejsko morje. Na drugi strani se pa opaža vedno večja trdnost osi Ankara — Sofija — Beograd. Položaj Bolgarije se

je močno izboljšal in balkanska solidarnost postaja vedno bližja popolni izgraditvi.

SOFIJA, 20. aprila. Danes pričakujejo važno zunanjepolitično izjavo v bolgarskem sobranju v smeri dinosti Balkana.

V zahodnem Sredozemlju in na Renu

RIM, 20. aprila. »Critica Fascista« v svoji včerajšnji izdaji piše, da bo padla odločitev v bodočem konfliktu v zahodnem Sredozemlju in na Renu. Zato je treba imeti varen hrbet ter nevtiralizirati ga, četudi bi bilo pri tem potrebno nastopati s silo.

LONDON, 20. aprila. Lord Halifax je včeraj v lordski zbornici izjavil, da je dobila angleška vlada zanesljiva poročila o neklih pripravah proti Angliji, Franciji in Portugalski.

Maribor, 20. aprila.

Italijanski tisk je v zadnjih dneh ostro ostro kampanjo proti Franciji in Angliji glede razmer v Maroku. Težišče italijanskih pritomb je to pot Tanger, trd oboj mednarodnega spora ob vohodu v Sredozemlje.

Za tangerski statut se je žec pred 15 leti potočilo ogromno črnila. Maroko, nad katerim vlada šerifski sultan, je razdeljen na tri neenake dele. Največji, južni pas, je pod protektoratom Francije, pod vplivom Španije je severni obmorski del, na katerega zahodnem koncu leži nevtralna mednarodna cona Tangerja.

Po dolgotrajnih konferencah so se 18. decembra 1923. zbrali zastopniki Anglije, Francije in Španije ter podpisali tako zvan tangerski statut. Določena je bila nekakšna ustava, po kateri je bila uprava mesta poverjena francoskim, angleškim in španskim uradnikom. Španija, še manj pa Italija, s takšno rešitvijo nista bili zadovoljni. Nasprotno med državami je za časa riškega upora ponehalo. Po kapitulaciji vodje Kabilov, Abd el Krima, je Primo de Rivera zahteval priključitev Tangerja k španskemu Maroku. Temu se je odločno uprta Francija. L. 1926. je vezala Španija svojo kandidaturu na stalno mesto v Zvezi narodov s tangerskim vprašanjem. Tudi ta njen diplomatski napor je ostal brez uspeha. Po dramatični borbi za zeleno mizo je ogrožena Španija demonstrativno zapustila Zenevo.

Končno je Španija v direktnih pogajanjih med Madridom in Parizom popustila toliko, da ostane Tanger še dalje pod upravo maroškega sultana kot mednarodno ozemlje, Francija je pa privolila, da se poveri policijska služba na tangerskem področju španskemu uradniku, ki naj prepreči protišpansko špijonažno gojno.

Dotlej se je rešavalo tangersko vprašanje brez navzočnosti Italije. Rimska vlada je sicer že l. 1923. odločno zahtevala, da se upoštevajo tudi njene težnje. Francija je zahtevala Italije zavrnila, češ da se tangerska zadeva tiče le nje, Španija in Anglije. Posledica je bila, da Italija tangerskega statuta ni hotela priznati in l. 1927. je poslala velik del svojega vojnega brodograja pred Tanger.

Odločna demonstracija Rima je imela uspeh. Pariška konferenca poleti 1928. sestavljena iz zastopnikov Francije, Španije, Anglije in Italije je spor poravnala in proglasila nov statut. Tanger je ostal formalno še vedno pod upravo maroškega sultana in diplomatsko zaščito Francije. Upravni svet domačinov dopolnjujejo po 4 zastopniki Francije in Španije, po 3 Anglije in Italijani ter po en delegat Belgije, Holandske, Portugalske in Združenih držav. Vrhovno nadzorstvo nevtralne cone vodi četvorica upravnikov Francije, Španije, Anglije in Italije.

Tangerska mednarodna cona obsega 550 km² in šteje 70.000 prebivalcev. V Tangerju samem biva 30.000 mohamedancev, 10.000 Židov in prav toliko Evropevcov, po večini Špancev in Francozov. Mesto je nekak Suez ob ustju Atlantika, važno mednarodno oporišče ob vprav zdaj izredno utrjeni Gibraltarski ožini, skozi katero vodi trgovska pot na Bliznjo in Daljni vzhod.

V političnem pogledu ni tangersko vprašanje toliko mednarodnega kolikor sredozemskega značaja. Neposredno so na njem zainteresirane Španija, Francija in Italija, v varstvo imperija pa tudi Anglija. Po politični utrditvi osi Rim-Berlin, ko se javlja v Sredozemlju tudi nemški vpliv in utegne prav na tem prostoru med tremi celinami izbruhniti spor za nadvlado v Evropi, prehaja Tanger v kočljivo fazo mednarodnega kockanja za njegovo posest.

V močno utrjenem Gibraltarju sede Anglije, tik za njihovim hrbtom gradijo Španci v La Linei s pomočjo nemških in italijanskih konstruktorjev močan trdnjavski pas. V španskem delu Maroka, v Ceuti, so si Nemci med državljansko vojno ustvarili pomorsko bazo za svoje podmornice. Anglije in Francozi se v tem delu Afrike lahko optirajo le na pristanišče v Tangerju. Vprašanje je, kateri izmed nasprotnih si strank bo uspelo v primeru potrebe pograbit Tanger, naskočiti nasprotne utrdbe in zapreti vhod v Sredozemlje.

Italija se predobro zaveda, kaj bi po-

Odnosaji Jugoslavije

PRED SESTANKOM CINCAR-MARKOVIČA IN CIANA V BENETKAH. — BONA NETOVA IZJAVA V PARLAMENTU.

RIM, 20. aprila. Mussolini je imel večeraj v Beneški palači ob prisotnosti Csákyja in Ciana dveurni razgovor z madžarskim ministrskim predsednikom Telekijem. Drevi odputujeta madžarska gosta iz Rima, Ciano se bo pa jutri zjutraj sestal z jugoslovanskim zunanjim ministrom dr. Cincar-Markovičem v Benetkah. Sestanek obeh državnikov bo trajal dva dni.

PARIZ, 20. aprila. Na vprašanje je večeraj v parlamentu izjavil zunanji minister Bonnet, da se je razmerje z Jugoslavijo in Bolgarijo po sklenjeni trgovinski pogodbi tako gospodarsko kakor politično znatno izboljšalo. Zunanje-politični poročevalec je nato izrazil Bonnetu tople čestitke in obenem zanikal vesti o odstopu Gdanske Nemčiji.

Nastop poslanika Andrića

NASTOPNA AVDIENCA NASEGA NOVEGA BERLINSKEGA POSLANIKA PRI ADOLFU HITLERJU. OBOJESTRANSKE ČESTITKE IN ZELJE. —

BERLIN, 20. aprila. Vodja in državni kancelar Hitler je sprejel večeraj dopoldne novega jugoslovanskega poslanika v Berlinu dr. Iva Andrića. Novi poslanik je v nagovoru dejal, da hoče po natogu vlade nadaljevati delo za še večje poglobitve prijateljskega razmerja in vzajemnega spoštovanja med obema državama. V svojem odgovoru je Hitler izrazil veselje nad imenovanjem novega poslanika in naglasil,

kako vesplošnega spoštovanja je bil deležen prejšnji poslanik in sedanjji notranji minister dr. Cincar-Marković. Tudi on in vlada rajha iskreno želita, da bi se stiki prijateljstva ter kulturnega in gospodarskega sodelovanja še poglobili. Čestitke in želje vrača z najboljšimi željami za srečen razvoj Jugoslavije, za osebno srečo Nj. Vel. kralja, Nj. Vis. kneza namestnika, članov kr. namestništva in kr. vlade.

Hitlerjev rojstni dan

PROSLAVE SO SE ZAELE SINOCI NOČI DR. HACHA IN DR. TISO V BERLINU. ČESTITANJE O POLDR. TISO V BERLINU

BERLIN, 20. aprila. Slavnosti proslave 50. rojstnega dneva Adolfa Hitlerja so se pričele sinoči v največjem obsegu. Pričele so se z govorom propagandnega ministra dr. Göbbelsa po radiu. Nato so sledila voščila posameznih organizacij, potem je pa bila slovesno odprta nova berlinska cesta, ki se imenuje Vzhodno-zahodna os. Ceremonije je izvršil Hitler sam. Njegova vožnja po novi cesti z avtomobilom se je spremenila v manifestacijo ogromnih, tam zbranih množic. Množice so pričakovale polnoči na ulicah, trgih in v javnih lokalih. Točno opolnoči so zaigrale po Berlinu vse vojaške godbe, na dvorišču kancelar-

ske palače so pa zapeli pevski zbori nacionalno-socialistične stranke. Za tem je sprejel Hitler čestike svoje ožje okolice in sodelavcev. Po ulicah so se nadaljevale manifestacije še čez 1. uro. Berlin je ves slavnostno okrašen in že od ranega jutra živahen. Današnji dan je v vsej Nemčiji državnji praznik. K proslavi so poslale razne države svoja odposlansva. Prišel je tudi češki prezident dr. Hacha in slovaški ministrski predsednik dr. Tiso.

BERLIN, 20. aprila. Danes se vrši v proslavo Hitlerjevega rojstnega dneva v Berlinu velik mimohod četrdesetih vojakov in bo trajal 5 ur.

Gafencu v Bruslju

BERLIN, 20. aprila. Romunski minister Gafencu je večeraj končal svoje razgovore v Berlinu. Z namestnikom Hitlerja, Hessom, je govoril o narodnih manjšinah. Uradno zagotavljajo, da so bili nemški krogi zadovoljni s stanjem nemške manjšine v Romuniji. Iz Berlina je odpotoval Gafencu v Bruselj, od tam pa gre v London in Pariz.

Čuječnost Južne Afrike

KAPETOVN, 20. aprila. Iz bivših nemških koločij v južnozahodni Afriki so prišla poročila o pripravah za nemire. Zato so te dni odpotovala tja policijska ojačenja. V južnoafriškem parlamentu je pravosodni minister upravičeval ta sklep z besedami: »Ako so trdili glede Avstrije, da so jo morali zasedeti zaradi nemirov, smo mi poskrbeli, da jim v našem primeru kaj takega ne bo treba.«

Požar na veleparniku „Paris“

LE HAVRE, 20. aprila. V noči od torka na sredo je nastal na v Ameriko namenjen francoskem veleparniku »Paris« požar, ki ga je kljub silnim naporom gasilcev skoraj uničil. Parnik se je po pogasitvi požara močno nagnil, a potopil se ni. Pri gašenju se je smrtno ponesrečilo 5 ljudi. Na parniku so bile tudi umetnine neprecenljive vrednosti, namenjene na svetovno razstavo. Umetnine so rešili, zgoreli sta le ena Picassoeva in ena Renoirjeva slika. Celotna škoda znaša 180 milijonov din. Ogenj je bil najbrže potaknjen.

menilo zamjo, če bi prišel Tanger v izključno francosko-angleško posest. Od tod njena nervoznost v dneih, ko se razpostavljajo ladjevia krog in krog nekdanjih Herkulovih vrat. Gospodarsko vrednost Tangerja v primeru evropskega spora pospešuje izvrstna železniška zveza s prestolnico Maroka. Fezom. Kljub temu da so zgradili Francozi moderno pristanišče v Casablanci, Španci pa v Alžiru, je tangerska luka obdržala prvenstvo v afriškem izvozu na sever. Po na-

HERRIOT O SAMOZAVESTI FRANCIJE.

LYON, 20. aprila. V večerajšem govoru je predsednik francoskega parlamenta, Herriot, izrazil svoje občudovanje Rooseveltu in naglasil, da gleda Francija v bodočnost z mirno zavestjo. Ne more se dovolj načuditi smešnim grožnjam, ki prihajajo na njen račun iz raznih držav.

GIBANJE ZA OBNOVITEV ČSR.

CHICAGO, 20. aprila. V imenu 1 in pol milijona v Ameriki živečih Čehov in Slovakov je bil večeraj dr. Edward Beneš izvoljen za predsednika gibanja za obnovitev ČSR.

VPOKLIC NA SVEDSKEM.

OSLO, 20. aprila. Svedska je večeraj vpklicala 14.000 mož pod orožje.

HOLANDIJA ZA ZRACNO OBRAMBO.

AMSTERDAM, 20. aprila. Holandska je sklenila potrositi 5 milijonov holandskih goldinarjev za zračno obrambo.

POLOŽAJ V GIBALTARJU.

GIBALTAR, 20. aprila. Angleška admiraliteta je odločila, da se transportna ladja, ki nosi dva polka v Palestino, začasno ustavi v Gibraltarju, kjer naj počakata nadaljnji navodil. V pristanišču je trenutno 14 večjih jedin francoske vojne mornarice, med njimi dve linijski ladji.

Borza. Curih, 20. aprila. Devize. Beograd 10, London 20,87, Pariz 11,80%, New York 446, Berlin 178,50, Milan 23, 45, Budimpešta 87, Sofija 5,40, Bukarešta 3,25.

Večeraj je bila najvišja toplota v Mariboru 13,6° C, najnižja pa 7,3° C. Danes je bila najnižja temperatura 2,3° C.

črtih Angležev, ki jim je Tanger najbližja afriška luka, naj bi šla od tod direktna železniška zveza v južnoafriško Unijo. Preko Tangerja vodi mednarodna letalska proga ob zahodni afriški obali in dalje v Južno Ameriko.

Cetverokotni vozlet Tanger - Ceuta - Gibraltar - La Linea postaja tedaj vsak dan važnejši činitelj napetega stanja v Sredozemlju, ki mu je določena v nadaljnjem razpletu evropske krize za marsikatero narode usodna naloga.

Doma: zap.sk.

Reso uča i mar borskih socialističnih organ.zac. i

Na sestanku zaupnikov širokornih kulturnih in sportnih organizacij social. pravca v Mariboru se je ugotovilo, da se širi v Mariboru in vsem obmejnem ozemlju tuja podtalna propaganda, ki zavaja nepoučeno javnost in se zanaša tudi med delavstvo. Cilj te propagande je omajati državljansko zavest ljudstva, razbitje države in zasužnjevanje delavskega razreda pod peto fašizma. Proti tuji preračunani propagandi predlaga sprejeta resolucija: Demokraticizacijo vsega javnega življenja, sporazumno rešitev vseh notranjih državnih problemov, priznanje in izvajanje načela enakopravnosti. Z javljanom tudi za delavski razred, svobodo strokovnega in kulturnega delavskega gibanja, strogo izvajanje socialno zaščitne zakonodaje in njeno izpolnitve, vzpostavitev svobodno izvoljenih samouprav v delavskih ustanovah. — Ustanovitev narodno obrambnega sveta v obmejnih krajih s pritegnitvijo delavskih in vseh organizacij, ki temelje na demokratični podlagi. — Preskrba sredstev za javna dela v obmejnih krajih in pospeševanje razvoja gospodarstva ter čim več možnosti za zaposlitev domačih delovnih sil. — Tekstilni industriji naj se omogoči nakup potrebnih surovin. — S posebnimi ukrepi naj se prepreči špekulativna selitev industrije iz obmejnih krajev. — Na sestanku zbrani funkcionarji in zaupniki izjavljajo, da se bodo strokovne, kulturne in sportne organizacije socialistične smeri borile z vsemi silami proti tuji, podtalni propagandi in da bodo v tem boju, zlasti pri svojem izobraževalnem delu, lahko računale na podporo vseh poklicnih činiteljev in predstavnikov države.

Do sedaj nasprotno ideje se morajo najti na skupnem tiru

V nevezanem razgovoru z dopisnikom »Politike« je dr. Maček dejal, da je spoznan med Srbi in Hrvatmi nuja zadeva za obe strani. Ne samo iz geopolitičnih razlogov. Ne maram biti za sodnika, toda mislim, da sta obe strani prišli do spoznanja, da se ti dve dolgi nasprotni si ideji morata najti na istem tiru. Zato se suče vse delo hrvatskega narodnega predstavništva okrog sporazumevanja s predstavniki srbskega naroda, v novejšem času s predstavniki kraljevske vlade. Daj bog, da bi imeli čimprej pozitivne rezultate!

Srbska pomoč dr. Mačku

Poleg ogromne večine hrvatskega naroda je zdaj potrebna dr. Mačku pomoč srbske nacije, piše beograjski »Socialni vesnik«. Jugoslaviji je potreben močan Maček, ker za Mačkovim hrbtom čakajo njegovi nasprotniki, ki obetajo hrvatskemu narodu raj izven države, Dr. Maček je velik Jugoslovan, ker je velik Hrvat. On priznava meje in dinastije, to je osnovno, vse ostalo so le podrobnosti, za katere se ne izplača izgubljati časa.

Jugoslovanska cona v Solunu

Zadnje čase pohitevajo za gradnjo poslopj in potrebnih objektov v naši coni v Solunu, ki nam je bila že pred leti dana na razpolago. V zvezi s tem bo odpotoval trgovinski minister Tomić v Solun. Finančni minister je dal za gradnjo potrebne kredite na razpolago.

Madžarska manšina pri nas

Lani je imela madžarska manšina v naši državi 621 osnovnih razredov z madžarskim učnim jezikom, ki jih je obiskovalo 33.232 učencev. V Suhobici je popolna madžarska gimnazija, v Senti ničja gimnazija, v Beogradu madžarska učiteljska šola. Madžari imajo pri nas 24 čitalnic, 43 prosvetnih in 11 dobrodelnih društev, 19 zadrug in 27 kreditnih zavodov. V katoliški knkor protestantski cerkvi se poslužujejo svojega jezika, imajo 114 lastnih duhovnikov, tiskajo 38 časopisov in revij, od teh je 20 tednikov in 4 dnevniki. Nasprotno pa živi na Madžarskem 165.000 Jugoslovanov, ki nimajo pravice do ustanavljanja narodnih šol. Še manj tiskati liste v narodnem jeziku. Le Srbi so na boljšem, ker imajo pod okriljem pravoslavne cerkve 18 verskih šol in svoje duhovnike. O enakopravnosti obeh manšin ni tedaj ne duha ne sluha.

Novice

K stanju vajeniškega šolstva

Na zborovanju delegatov Delavske zbornice v Ljubljani je g. Alojz Škerlj predlagal sledečo resolucijo o naših vajeniških šolah:

Delavska zbornica sama bi morala prvenstveno polagati malo več pažnje na vajeniško strokovno nadaljevalno šolstvo predvsem pa še danes, ko je razvoj obrti in industrije vsekakor na višji stopnji, kakor je bil pred vojno. Čuti se nadalje pomanjkanje kvalificiranega delavstva, pomočnikov in mojstrov. Strokovni pouk bi se moral začeti že pri valencu, ali statistika pa kaže, da je 40% vajencev in vajenk v Sloveniji brez šolskega pouka. (V Sloveniji je 8895 vajencev in 2946 vajenk.)

Tako ne hodi v okraju Maribor levi brez letos noben vajenec v šolo; enaka porazna stanja v ostalih okrajih kakor v Lendavskem (67% brez šole), Ptuj (88% brez šole), Šmarje pri Jelšah (76%), Gornji grad (65%), dalje Maribor desni

breg, Slovenske Konjice, Murska Sobota, Kočevje, Ljutomer in Novo mesto, kjer je povsod nad 50% vajencev brez šole. V letošnjem šolskem letu imajo Občestrovkovna, Specialna strokovna, Gremialna strokovna nadaljevalna šola in občestrovkovni nadaljevalni tečajji vsega skupaj 80 šol z 274 razredi s 5571 vajenci in s 1814 vajenkami, poučuje pa na teh šolah 614 učiteljev.

Letos so bile prvič odprte vajeniške šole v Horjulu, Mežici, Mozirju in na Rakeku; vendar je bilo pred vojno še 28 krajev, kjer so bile vajeniške šole, kjer jih pa danes ni; in to v izrazito obrtniških in industrijskih krajih, kakor so Črna pri Prevaljah, Ormož, Prevalje itd.

Potrebno bi bilo, da se zgane vsa obrtniška in industrijska javnost, da čimprej odpravi nevzdržno stanje vajeniškega šolstva. Za prvo silo bi bila potrebna vsota 1 milijon din, ki bi jo naj dala industrija in država.

Žalosten pretep zaradi ljubosumnosti

Hrenko Ivan, mizar iz Mestnega vrha in Kokoč Stanko, mesarski pomočnik iz Ptuja, sta popivala na Grajeni v vinočetu pri pos. Kampri Jakobu. Hrenko Ivan se je medtem razgovarjal v kuhinji z domačo hčerko. To pa je v živo zadelo Šešerka Franca, krojača iz Grajenščaka. Podrli ga je na cementna tla. Domači fantje so se zastojali trudili, da ga pomirijo. Na vpitje je takoj prihitel v kuhinjo Kokoč Stanko z nožem, ki ga je zasedil v Šešerkovo pljuča. Ostali so zbežali v sadovnjak. Hrenko in Kokoč sta jim sledila. Tu se je vnel nov boj. Hrenka so z ročicami pobili na tla. Bili so ga po vsem telesu. Nezavestnega so prepe-

ljali v bolnišnico. Ugotovili so, da ima dvakrat počeno lobo. Že dva dni leži v nezavesti in ni upanja na ozdravljenje. Prav tako ni nobenega upanja pri Šešerku Francu, ki leži doma.

KONEC KROJAŠKE STAVKE V KRANJU

S posredovanjem Delavske zbornice in banske uprave je bila po daljšem pogajanju zaključena 14 dnevna stavka krojaških pomočnikov v Kranju. Pomočniki bodo imeli plačo po 3.50, 3 in 2.50 na uro, šivilje pomočnice pa po 3.25, 2.75 in 2.50 na uro.

Na obisku severne meje

Preteklo nedeljo se je odpravljalo preko 400 narodnozavednih Mariborčanov, med njimi največ mladine, na 12 avtobusih in mnogih avtomobilih izpred Narodnega doma proti St. Ilju. V St. Ilju so se izletniki pozdravili s tamkajšnjimi Sokoli, dočim je „Jadrani“ zapel nekaj pesmi. Iz St. Ilja se je odpravljala dolga karavana avtomobilov proti Čmureku in Mariji Snežni. Nato je šla pot preko Apačke kotline do Radgone. Domačini so povsod z veseljem sprejeli izletnike in poslušali njihovo pesem. V Radgoni so oddali domačini na pokopališče ter se skupno poklonili radgonskim žrtvam.

Nazaj so se vrnil izletniki skozi Slatino Radenci in preko Kapele, kjer je neverjetno lep pogled na velik del Slovenskih gorc. Pri Sv. Trojici so se Trojčani in izletniki poklonili pred spomenikom kralja Aleksandra ter položili predenj venec. Govorila sta g.

dr. Weigl in g. dr. Dolar.

Izletniki, ki so se na večer vrnili preko St. Lenarta v Maribor, so prinesli s sabo polno lepih vtisov in spominov na razgovore z domačim prebivalstvom. Naj ne ostane samo pri tem izletu, ki je navezal žive slike med mestom in severno mejo, ampak naj jih sledi v kratkem času še več.

Razočarani vlomilec

Sv. Lenart, 20. apr. Danes ponoči je bilo vlomljeno v delavnico avtomehanika Ivana Kranjca v Sv. Lenartu. Vlomilec je odprl z odpiracem vrata v mehanično delavnico ter zlezal od tod skozi okno v pisarno. Odnesel pa je iz pisarne samo ročno kaseto z nekimi potrdili. Očitno je tat iskal denar, ki ga pa ni našel. Danes zjutraj se je odpravil v Sv. Lenart mariborski daktiloskop g. Grobin, da pregleda prstne odtise.

Razburljiv dogodek v Konjicah, ki je v Celju končal s smrtjo

Celje, 20. aprila. Orožniška patrolja v Konjicah je postala večeraj popoldne pozorna na dva neznanca moška, ki sta po Konjicah in okolici prodajala cigarete in tobacne izdelke; nato sta odšla v neko gostilno, kjer sta popivala. Potepuha sta razpolagala z večjo vsoto denarja, ki sta ga prav na široko razmetavala. Tole početje je obel neznanec se je zdelo orožnikom še bolj sumljivo ter so zaradi tega napovedali obema aretacijo. Ko so ju orožniki peljali iz gostilne, je eden izmed njih, ki je bil starejši, izrazil ugodno priliko in neopaženo zaužil neki strup.

Strup je hipoma učinkoval, da se je pričel možakar v silnih bolečinah zvijati. Zgrudil se je nezavesten in oblezal. Orožniki so takoj poklicali avtoraksi, ki je zastrupljene prepeljal v celjsko bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč, ki pa je bila brezuspešna, ter je zastrupljenec kmalu po prevozu izdihnil. Po ugotovitvi identitete se je izkazalo, da gre za 35 letnega Marjana Fajerja z

neznanim bivališčem.

Ker sta potepuha prodajala cigarete in tobak, sklepajo, da sta nekle vlomila v tratično in da je Fajer, boječ se kazni, zaužil strup. Drugi aretiranec je neki Maček, ki ga zasiljeval, pri čemer pa se potepuh obnaša zelo rezervirano.

o Polovična voznila je dovoljena na železnicah in državnih parnikih udeležencem seje upravnega odbora Zveze mest, ki bo to soboto v Petrogradu.

o Nagrobni spomenik je odpravil s framskega pokopališča kamnoseški pomočnik Otmar K. 4000 din vreden kamen je zlikovec naložil na voz ter odpravil domov, kjer ga je prodal za 700 din.

o Slinavka in parkljevka. Sredi aprila je bila slinavka in parkljevka v Sloveniji na 82 krajih.

o V Mariji Snežni je mladina sinoč enotno preprečila, da bi si tuje usmerjeni ljudje dovolili dati vsemu kraju lazno lice.

Neguj se!

Uporabljaljaj

ELIDA MILA

Za žene, ki imajo rade naravni vonj pri milu.

ELIDA BELI ŠPANSKI BEZEG

o »Iz Crnoč pri Meži. Pod tem naslovom smo 23. marca poročali o tamošnjih dveh trgovcih. Prepričali pa smo se, da smo bili s tem poročilom mistificirani. Oba trgovca delujeta solidno v svojih območjih ter uživata vsestranski ugled.

o Uboj pri Sv. Lenartu. Na cesti se je sprla vinjena družba fantov. V mlaki krvi je obležal posestnikov sin Franjo Marjerič iz Brezovec. Odpravil so ga v bolnišnico, kjer pa je zaradi težkih ran poledel.

o V Prosvetnem domu na Črešnjevcu pri Slov. Bistrici se fantje v pijanosti niso stegli in v njih rokah se niso pokazali noži.

o Gozdni požar na Ojstrici. Na Ojstrici nad Dravogradom je zgorelo 4 ha mladega gozda. Ogenj bi se razširil še globlje v gozdove, če se ne bi gasilec posrečilo omejiti ognja z globokimi jarki.

o »Pretresljiva družinska tragedija«. Pod tem naslovom smo pred dnevi poročali o žalostnem primeru, ko je oče Kranjc iz Novakov pri Novi cerkvi ustrelil svojega sina Martina. Pred leti pa je oče ustrelil v zibelki svojega mlajšega brata, in ne Martin kot smo to poročali.

o Sv. Vid pri Ptuj. Šolska kuhinja je nad 3 mesece dajala kosila vsak dan povprečno 150 otrokom. Ustanovitev kuhinje so omogočili krajevni solski odbor, banska uprava in tamkajšnji rojak ptujski mesar g. Pernat. Šolsko upravitelstvo se vsem darovalcem v imenu mladine najlepše zahvaljuje.

o O protiplisni obrambi bo predaval ban. inštruktor dr. Ivan Jurečko v nedeljo 30. t. m. ob pol 8 dop. v St. Ilju. Ob 3. pop. pa bo praktična gasilska vaja.

o Otrok utonil v Savi. 13-letni sin posestnika Jožeta Feštanja iz Renk pri Lj. tiji se je hotel prepeljati z nekim čolnom, ki ga je prinesla reka, preko Save. Valove pa mu je sredi reke sandolino prevrnilo ter je deček zaradi tega utonil.

o Obvestilo uprave. Te dni bodo prejel mnogi Celjani in okolčani naš list na ogled. »Večernik« je, dmi nepristranski slovenski dnevnik, ki posveča zlasti Celju in okolici mnogo pažnje. Od prvega maja bodo vsi »Večernikovi« naročniki zavarovani za primer smrtne nezdode. Zato se naročite na naš list, ki je tudi najcenejši. Naročila sprejema podružnica »Večernika« v Celju, Prešernova ulica 3/II. (hiša manufakturista g. Kolbezna).

o Tema pa taka. Meščani z Jožefovega hriba prosijo mestno občino, da novo pešpot od stopnic do Vrenkove hiše razsvetli, kar je zaradi javne varnosti in reda nujno potrebno.

o Umrla sta v Celju 59-letni zasebnik Martin Ferlež in 21-letna šivilja Terezija Podlavorskova.

o Pogreb Mihaela Levstika, ki je bil v torek popoldne, je pokazal, kako zelo je bil priljubljen pokojnik med šolniki in sadjarji. Nad odprtim grobom so govorili zastopnik učiteljskega šolskega upravitelja g. Kramar, v imenu sadjarjev se je poslovil upokojeni ravnatelj g. Humek iz Maribora, govoril pa je tudi sadjarski in vrtnarski nadzornik g. Gorečan iz Visknje vasei.

o Celjsko prišepotavanje. Gotovi krogi z vidnim zadovoljstvom raznašajo nerisnične govorice. Kogar se to tiče, naj vzame naše opozorilo na znanje.

o Koncert Akademskega pevskega zbora. V soboto zvečer bo v Unionu koncert APZ, za katerega je v Celju že veliko zanimanje. Vstopnice za ta koncert se dobe v Goričarjevi knjigarni.

o Lista, na kateri je 280 Celjanov. Neki ugledni Celjan je izsledil črno listo, na kateri so imena 280 Slovencev iz Celja. Celjani sedaj ugibljejo, kaj naj bi ta lista pomenila.

o Akademija Pomočnika Jadranske straže na državnih deželi in dekliški meščanski šoli v Celju bo v nedeljo, dne 23. t. m. ob 4. uri popoldne v Mestnem gledališču v Celju. Vstopnice (cene dramske) so v predprodati pri PJS na državni meščanski šoli.

o Novo poslopje OUZD V Celju. Osrednji urad za zavarovanje delavcev je sklenil zgraditi v Celju novo poslopje OUZD.

o Lasko. OUZD v Zagrebu je dovil 510.000 din za novo investicije v laškem kopališču.

o Zanimiv sodni proces se obeta Celjanom. Dne 26. aprila ob 10. uri dopoldne bo obnovljena razprava proti Martinu Brezovniku, ki je bil leta 1938, zaradi umora svoje ljubice obsojen na dolgoletno ječo. Obsojenec bo sedaj skušal dokazati svojo nedolžnost.

Ptuj

o Tovornik v Jarku. Šofer Zupančič Stanka iz Zg. Hajdine je večeraj vozil poln tovornik lesa za gradnjo nove hiše. V smeri od Sv. Roka proti Ptuj se mu pripelje nasproti voznik, ki je spal na vozu. Hoteč se izogniti karambolu, je zadel v železno ograjo mostu, ki je odnesel s seboj. K sreči ni bilo človeških žrtev, le avto je občutno poškodovan.

o Požari. Posestniku Jakobu Vesenjaku v Zamušanjih pri Sv. Marjeti je pogorelo gospodarsko in stanovanjsko poslopje. Dalje je pogorelo gospodarsko poslopje Zavec Elizabeti pri Sv. Barbari v Halozah. V Zerovincih pa je nekemu pos. pogorel večji del gozda.

o Zupniku so zastrupili dva psa. Psi zupnika pri Sv. Barbari v Halozah so nazajali nekim nepridiplavom, ki so vlamjali v bližino Korenkakovo hišo in iz katere so mogli odnesti le malenkosti. Pse so zato zastrupili.

»Kaj je neki menil amater, ko je napisal pod to sliko: Če mislim na svojo taso?«

Maribor

Pesniki in pisatelji pred občinstvom

Sinočni literarni večer naših književnikov je dokazal duhovno silo severne meje

Na sinočnjem literarnem večeru štajerskih književnikov v okviru II. Umetnostnega tedna v Mariboru je po pozdravu prof. Bunca kot zastopnika Ljudske univerze predstavil nastopajoča pesnike in pisatelje g. dr. Makso Sauerl. Izjavil je, da pravijo, da je danes neugoden čas za kulturne prireditve, skratka, da živimo v času, ki je vse prej kakor naklonjen umetniškemu ustvarjanju. Naziranje pa je zmotno, kajti prav danes je potrebno, da se na ozemlju, ki postaja po naziranju nekaterih sporno, dokazuje slovenska umetnost, kako ozko je povezana s to zemljo, in da je prav ta zemlja rodila tiste slovenske ljudi, tiste svoje tvorce, ki so v svojih ustvaritvah to zemljo vseskozi izpričevali in jo s tem dokumentirajo za slovensko in našo.

Kot prvi je nastopil na večeru Rudolf Golouh kot nestor nastopajočih ustvarjajočih umetnikov. Njegov ekspresionistično podan odlomek »Beseda« iz romana »Matej Sulec« je izvenel v močeno epopejo Besedi kot nosilci vsega pozitivnega v človeštvu. Enako sta zaleteli občinstvo njegovi ekspresionistično podani pesmi.

Za njim jebral svoje pesmi Jern Ledina, skrivnostni poet, ki smo ga menda prvič videli na recitacijskem večeru sploh. Ledina je poet naše slovenske zemlje. Iz njegovih »Svatbenih pesmi« je dihala podoba naše pokrajine, naše vasi, podana sicer umetno, a vendar tako preprosto in enostavno, da si občutili vsi tisto ljubezen, ki si jo kdaj doživljali kot kmetijski fant sredi naših polj in njiv. Verzji so zveneli v prijetnem domačem to-

nu in v variacijah naše narodne pesmi. Ledina seje semena v očetove njive, ki jih orje, kakor jih seje kmet France Dobričan. »Blizni verzji« so utrkali iz vasi prepleteni z miselno ironijo intelektualca.

Stari znanec mariborske Ljudske univerze Anton Ingolič je prebral na večeru eno svojih najgloblje zajetih novel, najboljšo, kar jih je kdaj napisal, globoko zajeto zgodbo o splavarju Francu Vituzniku, njegovem krizevemu življenju in tragičnem koncu. O tem njegovem podajanju bi se lahko človek zamislil. Izrazil pripovednik, kakršnega so se Ingolič ni pokazal, nam je podal v zgodbi kos našega življenja, ki se je na večeru za vedno vžgal v nas.

Stanko Cankar jebral razmišljajočo meditacijo o šolskih izletih. Novela je psihološko globoko zajeta ter nam prav za prav razkriva razkol in tiho odpuščanje človeka, ki mora mimo življenja, ki ga življenje ne sme zajeti, tragiko človeka, ki si niti ne želi, da bi ga to življenje zajelo. Kot tako je delo živ dokument našega v bistvu tako utišenega življenja, da bi se človek včasih sam razjokal nad njim, čeprav ne ve zakaj.

Branko Rudolf jebral svojo izrazito sodobno liriko, podano v podobah in močno intelektualistično. Rudolfova lirika je lirika intelektualca, katerega liriko in njegov osebni jaz razbija sodobno življenje. Prav zadnje ga zaveda v trpko ironijo, ki je pa prefinjena in dovršena, kar sta najmočnejše pokazala svojevrsno podana soneta »Michelangelus«.

Po odmoru je nastopila Roža Lucija

Petelinova, katere lirične ustvaritve so znane publiko mariborske Ljudske univerze. Roža Lucija Petelinova podaja svoje ustvaritve z zanosnim glasom, ki je docela prikladen njenim miselno občutenim izvajanjem človeške tragike, ki jo podaja v pesmih.

Franjo Roš jebral dvoje črtic. Prva podaja tiho odpuščanje dolga leta brezposelnega intelektualca. Druga »Tovariši« pa je samotna reminiscenca na vojno, ki je nam in pisatelju pobrala najboljšo ljudi in tovariše (Srečka Puncerica, Malgaja...). Črtica je izvenela v grenko ironijo na sodobno razdanost ter jo je občinstvo sprejelo z velikim razumevanjem.

Milan Kajč jebral realisti. Tudi iz odlomkov iz »Stajerca«, je raslo pred ljudmi tiho in trdo življenje, ki ga živi prekmursko ljudstvo in ki ga avtor kaj rad podaja.

Orožnik Vinko Zitnik jebral oženo zapete pesmi o dekiški ljubezni, o zemlji, o očetu, o materi, ki so izvenele v pozno stritarjevsko liriko. Slovenjgorskega človeka je prikazala pesem »Kopac«, sodobno problematiko pa pesmi »Brezposelnice« in pacifistična »Naša bolečina«.

Radivoj Rehar jebral siliak v poziciji. Njegovi sodobno problematični verzji grebejo po njegovem lastnem bistvu, dočim sta zadnji dve »Hans Welack« in »Svoboda« udarili po našem renegatskem in se trpko zajedli v naš narodnostni problem. Pesmi so času primerne močno izvenele.

-rč.

„Brezprizorni“ na mariborskih ulicah

Sredi najživahnije večerne promenade, razkazovanja novih klobučkov in živčava skače po ulicah kup razirganecov. Za ves svet se ne menijo, uganjajo svoje burke in brez sramu berčajo. Starejši pošilja mlašega, ki sklepa pred človekom roke in celo poklekne, če je treba, da izpusti dinar. Tako žalosten obraz naredi, da je kar neprijetno človeku. Nena doma pa se oglasi dekle: »Stražnik!« in vsa gruča se požene v dir. Potem pa iz za oglov mole drobne glave in ko je »zrak čist«, se prav oprezno prithotajijo

na cesto in se hitro spet znajdejo sredi promenade.

Včasih odvede takega otroka stražnik. Majhen, droben gre ob možu v uniformi in s pendrekom v roki. Stražnik preži. Otroci joče. Saj ne bo več! — Mislite, da res ne bo več? Ali se morete živjeti v otrokova občutja, ki bodo tako morda za vselej določila njegov odnos do oblasti, do sveta? Ljudje se brezprizornikom na cesti smejijo ali se zgražajo, toda to je velik problem mladinske zaščite. —skl.

m. **Nameste venca na grob ge.** Ljane Robičeve, je ga. Marija dr. Rosina podarila 100 din za revno sokolsko deoco v Limbušu.

m. **Sokolska četa iz Sv. Marjete ob Pesnici** gostuje to nedeljo v Krčevini s Cankarjevo dramo »Lepa Vida«.

m. **Absolventi trgovske akademije** so si na občnem zboru, o katerem smo že poročali, izvolili v novo odbor za predsednika Angela Preatonija, za podpred. Celofego, tajnika Murka, blagajnika Orla, načelnika soc. zaščitnega odseka Lorgerja Mirka in dr.

m. **Poroka.** Poročila sta se zdravnik zdravišča v Rogaski Slatini g. dr. Jože Munda in gđ. Vladka Vrečko.

m. **Marčini profituberkulozni dinar.** Pretekli mesec se je nabralo v Mariboru za gradbo profituberkuloznega azila 483.231 din.

m. **Kolesa kradejo kar naprej.** Uradniku Ernestu Petanu je bilo izpred Knezerjeve trgovine na Aleksandrovi cesti ukradeno kolo znamke »Brambor«; 1600 din vredno kolo je bilo last Mariborske tekstilne tovarne. — Trgovskemu potniku Ivanu Čehu pa je bilo izpred Divjake doma na Koroški cesti ukradeno kolo, last Žunka Josipa; kolo je znamke »Styria« ter ima ev. štev. 24592. — Mehaničarju Ivanu Čehu pa je bilo izpred Divjakove delavnice ukradeno žensko kolo znamke »Maieset«.

m. **Tatvina budilka.** Pri selitvi iz Aleksandrove ceste v Smetanovo ulico je izginila trgovskemu potniku Alojzu Vezlaku 250 din vredna budilka.

m. **Bilanca Tekste d. d. v Mariboru.** Čisti dobiček tezenske tvornice za tekstilno proizvodnjo Tekste d. d. znaša din 23.167. Tvornica izkazuje 2 milijona glavnice in 9,4 milijonov dinarjev bilančne vsote.

m. **Poročili so se v Mariboru in okolici:** Boh Bernard, ključavničar in Hermans Helena; Zupanc Albin, elektrovarilec in Kefer Valerija; Otrohar Ivan, trgovski nastavljenec in Streifer Ivana; Metličar Avguštin, zidar, Studenci in Podplatnik Marija, tkalka, Tezno; Škof Robert, krojaški pomočnik in Verbošt Verčeslava, predica, oba na Tezno; Žnidar Ferdinand, tovarniški delavec in Ogrinc Jožeta, skladaika, oba v Studencih; Miklavc Anton, pekovski pomočnik, Aleksandrova 101 in Skočnik Vladislava, predica, Pobrežje; Ranitl Maks, tkalski moister, Radvanje in Koren Jožeta, natakarka, Taborska 13; Skalar Jožef, trgovski poslovodja, Vrazova 6 in Boček Elza, absolventinja trgovske šole, Tržaška 8; Köller Rajmund, tkalec in Vališ Roza, tkalka, oba na Pobrežju; Leben Konrad, tehnik, Stritarjeva 18 in Horvat Jožefina, frizerka, Betnavska 18; Setinc Martin, trgovec in Asl Franciška, gostilničarka, Ob brodu 2; Kante Jožef, delavec in Ditmaier Brigita, predica, Mlinska 5; Drozg Friderik, tkalec in Straus Elizabeta, navilajka, Krčevina 20; Drobnjak Ludovik, tkalec in Drozg Franciška, delavka, Vinarje 18; Tratinik Leopold, obratovodja in Slat Marija, zasebnica, Erjavčeva 10; Jančič Franciško, tkalski moister in Lebarič Marija, šivilja, Počehova 34; Zaler Herman, kammorzeec in Nedoh Marija, zasebnica, Meljska 1; Kramberger Milan in Brumat Albina, uradnica, Kolodvorska 3.

m. **Umrlí so v Mariboru in bližnji okolici:** Pirc Marija, 82 let, Gosposka 29; Marko Alojzij, 42 let, Slovenska 40; Lovc Ciril, Glavni trg 4; Caf Marija, Jenkova 6; Herman Josip, Vetrinjska 12; Solak Antonija, Vrbanova; Koptjar Franc, zasebni uradnik, 43 let, Studenci; Pečenko Alojzij, kazniški paznik v pok., 72

let, Meina 48; Pečenik Vladimira, hči Šoferja, 4 mesece, Jadranska 23; Kravh Maks, sin delavke, 2 leti, Tezno; Emeršič Julijana, žena poštnega zvančnika, 60 let, Betnavska 3; Vošnjak Franc, ključavničar drž. žel., 54 let, Studenci; Kordeš Karel, zavirač drž. žel., 40 let, Kežarjeva 3; Rodošek Martin, strojnik, 73 let, Metelkova 7; Wutte Alojz, gozdar, 51 let, Radvanje; Pliberšek Marija, služkinja, 25 let, Maistrova 14; Jurečko Janez, železničar v pok., 56 let, Studenci; Kovačič Franc, sodarski pomočnik, 32 let, Pobrežje; Gerlič Agata, žena strojevodje, 54 let, Zg. Radvanje; Trglez Jurij, preuzičkar, 83 let, Meljska 65. N. p. v. m.!

m. **Vlom na Pobrežju.** Posesniki Katarini Sventnerjevi so odnesli tatovi za 1500 din perila in oblek.

m. **V avto je zadel 68-letni Jurij Fuchs,** ključavničar brez posla na Tezno. Težko ko je poškodoval levo nogo.

m. **Z motiljo je udarila neka poljska delavka** po glavi svojo tovarišico, 18-letno Krajnc Anko iz Bresternice. Krajnc ima težke poškodbe.

m. **Vlom v krojaško delavnico.** Neznani vlomilci so poneli vlomili v krojaško delavnico mojstra Verbtika v Lovski ulici ter mu odnesli tri obleke v vredno m. Med spanjem ukradena. Natakari Ivančič Svrznjak je neznan storilec iz njene sobe v Tattenbachovi ulici poneli med spanjem odnesel iz predpisnikovega žepa 200 din.

m. **Ročno torbico** je iztrgal sredi dneva na križišču Trubarjeve in Korošcave ulice uradnici Marici Homovec 21-letni Rudolf Mohorko iz St. Vida pri Ptuj. Na begu je predrznež odvrzel torbico, sam pa je odnesel pete.

m. **Brivci med Seboj.** Brivski pomočnik F. R. je razrezal tri jermene za ostrenje brivcev brivskemu pomočniku Antonu Dražančiku v neki brivnici na Slomškovem trgu. To je storil iz maščevanje.

m. **Sum tihotapstva.** Pred tedni so orožniki aretirali na postaji Sv. Ožbalde neko M. O. radi suma tihotapstva. Izkazalo pa se je, da je ta sum popolnoma neutemeljen ter ne velja za osebo, ki se je čutila prizadeto. A. L. Maribor.

m. **V kup gramoza** je zavozil s kolesom pos. sin Alojz Rihtarič iz Gačnika in se poškodoval po glavi.

m. **Ne delajo jim časti!** Ponoči so opazili ljudje na važnem delu pred cerkvi sv. Magdalene dva moža. Ugovilo se je, da je bil eden že 11 krat in drugi 13 krat kaznovan radi tatvin.

m. **Skoki balkon.** V Kamnici so se strle pod 50 letnim posestnikom Francem Pavličem trlice deske na balkonu. Pavlič je padel v globino in dobil tako težke poškodbe po telesu, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

m. **Vlom.** Na Gosposvetki cesti je bilo vlomljeno v pisarno kmetijskega poskusne postaje in ne v meroizkusni urad, kakor smo bili napačno obveščeni.

m. **Tatvina kolesa.** Ignacu Lešniku je bilo izpred neke hiše na Frankopanovi cesti ukradeno možko kolo znamke »Neger« in z ev. št. 2-23615-2.

* **Sokol Maribor II. Pobrežje** priredi v nedeljo, 23. aprila t. l., ob 20. uri v Sokolskem domu na Pobrežju Telovadno akademijo. Vljudno so vabljena vsa društva in cenj občinstvo.

* **Cvetočje Slovenske gorice vabijo!** Izlet »Putnik-a« z luksuznim aytkarom v nedeljo, dne 23. aprila za le din 50—, prijavite se takoj! kopeli.

m. **Nočna lekarniška služba:** Lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85; lekarna pri sv. Roku, vokal Mejske in Aleksandrove ceste, tel. 25-32.

Kino

* **Grajski kino.** Danes krasen film o ljubezni. **Tajnstvena romanca.** Trude Marlen, Willy Eihberger.

* **Kino Esplanade.** Sijajni francoski film izredno lepe vsebine, režije in igre »Zapor brez rešetk«.

* **Kino Union.** Do vključno četrta »Mali Lord« z znamenitim mladim umetnikom Freddie Bartolomew v glavni vlogi.

Borzna poročila

Devize. Ljubljana. Amsterdam 2348.50 2386.50. Berlin 1776.12—1793.88. Budimpešta 743.50—755.50. Curih 995—1005. London 207.12—210.32. New York 4408—4468. Pariz 116.92—119.22. Trst 232.95—236.05.

Effekt. Zagreb. Drž. papirji: vojna škoda 445 bl., 4% agrarji 60.50 bl., 6% dalm. agrarji 85—86.50, 7% stab. pos. —98.50 bl., 7% inv. pos. 99.50 bl., 7% Seligman 99 bl., 7% Blair 88.50 bl., 8% Blair 97.50—98.50. Delnice: Narodna banka 7500 bl., PAB 216 bl., Trbovlje 170 —180.

Od 1. maja dalje bodo „Večernikovi“ naročniki za din

10.000^{:-}

ZAVAROVANI

za primer smrtne nezgode. Citajte sobotno-nedeljski „Večernik“!

Kultura

Komorni koncert Umetnostnega tedna

V okviru Umetnostnega tedna je bil v ponedeljek, 17. t. m., komorni koncert, na katerem je izvajal ljubljanski godalni kvartet in komorni pihalni ansambel nagrajena dela K. Pahorja, L. Novaka in I. Turšiča. Kot dopolnilo večera so izvajali še B. Arničev godalni kvartet, namesto nagrajena dela U. Vrabca, za katerega je potreben velik orkester, ki ni mogel biti na razpolago. Pred začetkom je upravnik g. Brenčič v nagovoru razložil pomen večera.

Letošnji koncert je pokazal, da je med mladimi umetniki veliko tvornih sil, ki ne zaostajajo za duhom časa in grejo smelo naprej. Po njih se glasba razvija, v njih živijo talenti, ki so nosilci glasbenih vrednot našega naroda.

Predstavnice moderne glasbe na področju bivše mariborske oblasti je vsakor Karol Pahor, ki je bil zastopan na koncertu s tremi divertimenti za flauto, oboo in fagot. Pahor je konsekventen modernist, pri njem ni več problemov, smelo se spušča v elemente novih glasbenih vrednot. Literarna zamisel mu je sveta celo tam, kjer jo želi prevleči s harmoničnimi kombinacijami. V njej najde izraza zvok — disonantni zvok, ki je zakon vseh modernistov. Prepletanje samostojnih linij, poglobljenih z radikalnimi kombinacijami je odlika Pahorjeve muzike. Pri njem poslušalec obstane, vrže ga iz tira, revolтира, toda ne more ga ovreči. Drugod je moderna glasba že izšla iz okvira borbe za obstanek in postaja odločna, brezobzirna in nihče ne more biti smešen, da bi jo odklanjal. Pri nas je na poti, da se tudi vzpne, samo prislunihiti ji je treba. Nekoliko dobre volje in manj ozkostranosti, še posebno, ker so to naši ljudje, mladi borci za nove vrednote.

Njemu soroden je Ivan Turšič, tudi ves v iskanju novega. Polno revolucionarnih kombinacij, ki jih zna večje razvijati na instrumentih. Njegov pihalni trio za oboo, klarinet in fagot prinaša originalne misli, široko so izpete, ki pridejo do izraza v tretjem stavku »Très vite«. V stavku »Modéré« je izrazil tudi prijetni ton angleškega roga, ki se je prilagal s temnimi barvami fagota in klarineta. Dočim je imela pri Pahorju flauta pravi za prav nadredno vlogo glede svetlejših barve nad ostalima dvema instrumentoma, je bil pri Turšiču ta vtis zbrisan s skladnostjo barv. Kompozicija kot taka kaže še nedovršenega umetnika, ki je poln iskanj tem in razpletov, toda zaradi originalnosti misli je prišla do izraza in je ugajala.

Ostala dva umetnika, L. Novak in B. Arnič, sta si po koncepciji bistveno v nasprotju s prvima dvema. Predstavlata tradicionalno smer, vendar sprejemata nove vrednote kot izraz sedanje-

ga časa. Leon Novak ljubi harmonijo, izpelo harmonijo, ki jo prinaša včasih v finem lirizmu, ki se menjuje z močno razgibanimi doživeti. Je bolj harmoničar, dočim mu je kontrapunkt samo sredstvo za impresionistično podlago harmonije. V svojem godalnem kvartetu v enem stavku sonatne oblike je na svojstven način izpeljal obe temi, od katerih je prva posebno interesantna. Po široki obdelavi vseh vmesnih oblik, kjer si sledita linearni ter vertikalni ustroj, je iz dela veliko pomirjevalno razpoloženje. Včasih je zazvenela harmonija mogočno, kakor da bi jo igral orkester, morda celo prenasličeno, iz česar je očito, da je hotel veliko, vse preveč povedati v tako strnjeni obliki.

Blaž Arnič je že priznan umetnik, ki ve, kaj hoče in ki zna večše obdelati teme in jih razgibati. Njegov godalni kvartet v treh stavkih (Allegro, Andante, Scherzo) ne kaže nagnjenja do današnje odmaknjenosti, rekel bi celo, da je šel nazaj, še veliko bolj nazaj od impresionizma. Njegov zvok stoji na harmonični podlagi, odlično je kombiniran z instrumenti, tako da »pozorja poslušalca bolj na njihovo izpeljavo kakor na glavno misel.

Vsi štirje so nedvomno talenti, ki bodo srečno prebrudili svojo dobo in ne bodo obstali v tem stilu, temveč šli dalje za novimi oblikami.

Člani godalnega kvarteta gg. L. Pfeifer, F. Stanič, G. Müller, raker tudi priznani umetnik Karol Jeraj, ki je iz prijaznosti sodeloval namesto obolelega Sušteršiča, so odlično uspejali in so dosegli večero popoln ansambel. Za Maribor je bil novost pihalni ansambel, katerega člani gg. S. Korošec, B. Plego, V. Laun in I. Turšič, so se znašli v skladni igri.

Na želost je Maribor pokazal svojo nezrelost za umetniška stremjenja kakor so komorni večeri. Še posebno je bila zopet kriva neorganiziranost umetniških krogov, ki so dovolili, da se je istega večera vršila pod isto streho Prešernova proslava, ki je predvsem privabila množice mladih, in pa orkestralna vala Glasbene Matice, katere člani so bili pac poklicani, da prisostvujejo koncertu.

Ali ne bi kazalo ob prihodnjem Umetnostnem tednu, da bi glasbeni odtsek Umetniškega kluba poskušali tiskati kot skladbo, ko nam primanjkuje glasbenih listov? O. J.

Mariborsko gledališče
Četrtek ob 20.: »Upnik na plani«, Red C. Petek. Zaprtlo.
Sobota ob 20.: »Potopljeni svet«, Premiera. Red B.
Nedelja, ob 20.: »Dijak prosjak«. Znižane cene.

Sport

20 LET USPEŠNEGA DELA ZA RAZVOJ SLOVENSKEGA SPORTA OB SEVERNI MEJI

Letos poletka 20 let, odkar se je v Mariboru v skromnih začetkih ustanovil ISSK Maribor, da bi dal slovenski mladini priliko za gojenje sporta v slovenskem klubu. Iz mladinskih vrst je izšla vzpodbuda za ustanovitev kluba, ki se je uredila 28. junija 1919, na Vidov dan, ko je bil v »Jadrani« ustanovljen občni zbor. Od takrat se je klubova razvojna linija stalno dvigala, ISSK Maribor je kmalu prevzel vodilno vlogo v obmejnem sportu ter je bil v mnogemogem in pionir sportnega gibanja. Z novimi pogledi na sport, z ustanavljanjem novih odsekov je dal vzpodbude tudi drugim ter je tako v visoki meri bila naš njegova zasluga, da se je obmejni Maribor v sportu tako lepo uveljavil.

Kakor vsaka organizacija, je tudi ISSK Maribor doživel več kritičnih dob v svojem razvoju, ki pa jih je dosegel vedno več ali manj srečno prebolel. V silni krizi se nahaja klub tudi, odkar je izgubil svoje idealno ležišče nogometno igrišče v Ljudskem vrtu. Prisljeni je bil, ukiniti nekatere svoje odseke ter se omejiti na gojenje dveh najbolj popularnih sportov: nogomet in tenisa, h katerima se je še uspešno pridružil zimski sport. Izgleda, da bo naš letosnji jubilejni občni zbor spisal važen mejnik v njegovi zgodovini, da se bo kmalu našla možnost, najti novo reprezentativno igrišče, ki bo dostojen drug teniški napravam v Ljudskem vrtu.

ISSK Maribor nikoli ni izgubil iz vida, da ima sportni klub poleg forsiranja telesne vzgoje tudi važne naloge v nacionalnem, kulturnem in socialnem pogledu, brez dvoma mu grede tudi velike zasluge v tujsko-prometnem in gospodarskem pogledu, ter je svoji nalogi ostal zvest tudi

v onih kritičnih trenutkih, ko je že vse izgledalo, da bo pod silo razmer moral končati ter likvidirati sportno udejstvovanje. Baš dejstvo, da je ISSK Maribor vse te krize prebolel, je najboljši dokaz, kako globoko korenini klub v slovenski javnosti, ter je obenem najboljšje jamstvo, da bo tudi v bodoče uspešno vzgajal našo mladino v dobre sportnike in zavedne Jugoslovane.

Jubilejni občni zbor ISSK Maribor bo drevi ob 20. v lovski sobi hotela »Orel«.

NOVI ODBOR JUGOSL. TURING KLUBA V MARIBORU.

Pod vodstvom predsednika g. ravn. Loosa se je 14. t. m. vršila seja uprave Jugosl. Turing kluba, podružnica Maribor, na kateri se je konstituiral odbor sledeče:

Podpredsednika gg. Jaki Franjo in prof. Baš Franjo, tajnika: gg. Weiss Hugo, dipl. rrv. com. in Bergant Evgen, blagajnika: gg. Kralj Alfred in Voršič Franjo; načelniki odsekov: splošni: g. Voršič Franjo, namestnik g. Loosa Franc, avtomobilistični: g. ravn. Jare Mario, nam. g. dr. Cijan Davorin, motociklistični: g. Antoučič Anton, nam. g. Lah Ivan, kolestarski: g. Hlebš Anton, nam. g. Glavič Vinko in g. Kramberger Anton.

Točne informacije glede pristopa v klub, izdaje dokumentov in triptikov, vse informacije se dobijo pri tajništvi v poslovalnici »Putnika« Maribor, Trg svobode-grad, telefon št. 21-29.

s Meddržavna nogometna tekma Jugoslovija—Madžarska bo 24. maja v Beogradu.

Šah

Mednarodni turnir v Margateju

»MRTVA DIRKA« MED VELEMOJSTRI IN STARIM THOMASOM
Hönlinger, Holandec van Doesburgh, Čeh Opocensky in Slovak Fazekaš. V prvem kolu je Saemisch premagal Opocenskega. V »rezervnem« G turnirju igrala Francoza Znosko-Borovskij in Blum ter poleg Angležev še Nemci Scaechter, Mieses in Sonja Grafova, prvakinja Nemčije.
V rezervnih turnirjih je naš Mojsler König premagal Kittoja in prekinil partijo z Brierleyem. Landau je zmagal proti Farru, izgubil pa proti Angležu Woodu. Opocenski je premagal Fazekaša, ki je izgubil tudi proti Zalyasu: Mieses in Znosko-Borovskij sta prekinila. Slednji je tudi premagal nemško prvakinjo Sonjo Grafovo, ki je dobila proti Blumu. Saemisch pa je premagal Lista.

ŠPANSKA OTVORITEV

(2. kolo v Margate)

Beli: P. Keres Crni: Capablanca
1. e4, e5 2. Se3, Se6 3. Lh5, a6 4. Ld4, Sf6 5. 0-0, Le7 6. Te1, h5 7. Lh3, d6 8. c3, Sa5 9. Le2, c5 10. d4, Dc7 11. a4, b4 12. exb4, exb4 13. Shd2, Lb7 14. Sf1, 0-0 15. Lg5, h6 16. Lh4, Tc8 17. Ld3, Sh5 18. Lxe7, Dxe7 19. g3, Shf6 20. Se3, g6 21. Sd5, Dxe5 22. exd5, Lxd5 23. dxe3, Lxh3 24. Dxf3, dxe5 25. De3, Kg7 in velenjstara sta se sporazumela za remis, dajši je bilo pričakovano, da bo Keres napel vse sile, da si s to važno partijo pridobi nakosk proti Capablanci.

FLORENCE RIDDELL:

NEVARNA LJUBEZEN

Fenella je obiskala Derekova mati in ji vsa obupana povedala, da je Derek pobegnil zaradi sporov z očimom, Betty je od žalosti smrtno nevarno zbolela. Sebe po dveh mesecih je prišlo Derekovo pismo. Derek je vstopil v francosko tujsko legijo...

Betty je strašno sučustvovala s svojim nesrečnim sinom. Na smrtni postelji izroči ubogega mladeniča v skrb Fenelle, ki se odloči, da odpotuje v Afriko. Čez nekaj dni Betty umre.

2. Robin Adair, vojak tujske legije. Po treh tednih že potuje s francoskim parnikom in se bliža afriški obali. Na ladji se seznanji z Angležem Davidom Kentom, in oba odpotujeta po pristanku v Tizigounu, mesto na robu puščave, kjer je živel Derek kot Robin Adair, vojak štev. 60.599.

Kentovo spremstvo se je zdelo Fenelli samo po sebi razumljivo. Nastanila sta se v hotelu »Continental«. Oddala je kratko pismo za Dereka. Zvečer je prišel pred hotel Derek. Razumljivo snidenje in na skrivaj opazoval Kent. Dereku je očim že pisal o materini smrti.
»Ta kraj je hujši ko peklo,« je Derek nagovarjal Fenello, naj se vrne v Evro-

po. »Jaz ga bom že nekako vzdržal,« je dejal trpk in naglo odhitel v kasarno, od koder je skrivaj pobegnil.

Fenella je ležala brez sna v svoji sobi. Nenadoma uzre na balkonu temno postavo. Naslednji hip je bil mož že pri njej in jo tesno objel. Dekle se upre: tuj mož v njeni sobi, ona pa neoblečena! Z vsilo ga je pahnila od sebe.

»Znorel si, Dereku!« ga je spoznala. Dereku pa je razočaran odšel. Fenella je skesana klicala za njim, toda bil je trmast. Naslednjega trenutka je že skočila za njim, ogrnjena v veliko arabsko haljo. Toda Derek je ostal trmozav.

Tudi vse to je opazoval Kent s svojo galkona. Fenella je sledila Dereku prav do beznice, kjer ga je našla v objemu Arabke. Njen pojav na pragu je zbudil hrup. Nekdo jo je razgalil. Začudena je strmelna v Dereka in Kenta. »Tudi on?«

3. Življenje v tujski legiji.

Derek in Kent jo odvedeta ven. Molče pridejo do hotela. Ob slovesu prosi Fenella Dereka, naj pride jutri, in odide s Kentom v hotel. Kent je vso noč premišljeval, kdo bi bil ta legionar. Na to in mnoga druga vprašanja mu je drugi

dan odgovorila Fenella sama. Kent je občudoval njeno odločnost. »Če me boste za izvršitev svoje naloge potrebovali, sem vam na razpolago, se ji je ponudil.

Zvečer se je sestala z Derekom v hotelskem vrtu in pomirila sta se. Dereka je porazilo njeno razumevanje in odpuščanje. Pripoveduje ji o strašnem življenju v legiji. Fenella ga prosi, da bi se vsak večer sestala. Zlaže se mu, da je njegova mati imela v banki tajno vlogo, ki jo je pred smrtjo zaupala njej. Pet sto funtov. Toda ni mu jih izročila, objubila mu je, da jih naloži zanj v banki. Tega pa Derek ne sme sprejeti, ker kot legionar ne sme imeti denarja. Svoj denar zaupa Fenelli.

Fenella se je že začela baviti z načrtom, kako rešiti Dereka od tod. Čutila je, da sama tega ne bi zmogla, in spomnila se je na edinega človeka, ki ji lahko pomaga: Davida Kenta. K njemu jo je vedno nekaj privlačevalo.

4. Arudi ben Gamma in njegova žena.

Fenella je spoznavala življenje v Tizigounu. Zidje, mohamedanci, Francozi, Angleži, Nemci, — ves svet se je tu zbral. David Kent jo je spremljal, zlasti kadar je posecala četr domorodcev. Derek je bil prost vsak dan od petih popoldne. Tedaj se je Kentu Fenella vedno izmuznila in se nekam, izgubila z Derekom. Izrazila je željo, da bi ga spoznala

s Kentom.
Moža sta napravila drug na drugega dober vtis. Bili so večkrat skupaj.

Das je bil Derek srečen zaradi Feneline prisotnosti v Tizigounu, ki je svetoval, naj se vrne. »Jaz se nikoli ne bom mogel poročiti, ti pa tu zapravljaj svoja leta.« »Jaz se pa ne morem niti zaročiti, mu je odvrnila Fenella. »Objubila sem tako svoji pokojni teti. Ostaneva torej dva svobodna človeka in ne pozabi, da si popolnoma prost, kadar bi se hotel oženiti s kakim dekletom.«

Kent je seznanil Fenello z nekaterimi uglednimi prebivalci Tizigouna. Nekega dne se odpeljala z avtomobilom na obisk k italijanski rodbini umetnika Giovannija Veystijata, kjer je bilo že mnogo gostov. Umetnikova žena Tida predstavi Fenello elegantni Angležinji Vandi, ki je govorila o vsem mogočim, tako da je bila Fenella že kar zmedena. Skrivnostna tujska jo povabi k sebi na čaj.

Nenadoma vstopi krasen Arabec. Oprosti se pri gostiteljici, da mora odvesti svojo ženo, ki je bila tu. Potem se obrne proti Vandi, in Sidi Aradi ben Gamma odide z njo in svojo ženo, lepo Arabko. Tako je vsaj mislila Fenella. V resnici pa je bila Arabčeva žena Vanda, Arabka pa je bila najdenka, ki jo je nekdo našel v puščavi. Fenelli vse to ni šlo iz glave. Tudi Vanda ben Gamma je mnoga premišljevala o Fenelli.

Zanimivosti

Mrtvi kiti z radio oddajnikom

KAKO SI POMAGAJO KITOLOVCI NA LOVU ZA PLENOM

Lov na kite je nevarna, obenem pa pridobitna reč. Saj nese en sam kit 75.000 dinarjev. Matična ladja, na kateri so vse priprave za razkosanje kitov, ostane navadno zunaj lovišča, hitri čolni s strelnimi napravami pa švigajo po morju za plenom. Kadar ugledajo kito, ga z ostvo težko ranijo in šele po daljši biodnji se ribičem posreči, spraviti plen na krov.

Zdaj je prišel Norvežan Henrik Olsen na idejo, da bi matične ladje ranjene kite laže našle, če bi jim izstrelili na hrbet majhne radio antene. V jekleno, 50x30

cm velike škatle, ki ne zarjave, pritrjuje baterije in kontaktne ure. Tak radio oddajnik pošilja avtomatično vsako minuto določene znake, ki jih ima vsaka skupina kitolovcev drugačne. Vso napravo pritrjuje na 6 m visoki drog zastavice, ki je obenem oddajna antena.

Mrtvi kit plava z zastavico in oddajnikom po morju in venomer opominja matični brod, kje se žrtev nahaja. Tako se primeri, da mora žival s pomočjo radia sama pomagati, da jo najdejo in razkosa jo v dobrobit človeštva.

× **Psi prenašalci paratifusa.** Ob priliki obolenja cele vasi na Norveškem za tifusom, so preiskali psa, ki je imel malo prej prebavne motnje. Po raziskanju zdravnika dr. Caspersena iz Osla so dognali, da je bil pes imun proti paratifusu, ostali pa ne. Obstaja verjetnost, da so psi prenašalci te bolezenske klince.

× **Buharski kamj štedljo.** Buhara v notranji Aziji je bila vedno čuden kraj. Zdaj poročajo, da se ženam in otrokom odmerijo obroki hrane po njihovi teži. Dvakrat tedensko dobe malo oslalen čaj. Kam sam se seveda dobro masti, njegovi dvorja-

niki čakajo v predsobi, da dobe morebitne ostanke. Kadar gospodar odide, nastane okrog mize često pretep za ostanke, ki zleto po tleh.

× **Regulacija gornje Donave.** V Stuttgartu je zborovala komisija za regulacijo Donave. Ugotovili so, da bo potekala nova vodna pot med Črnim morjem in Renom v gornjem toku Donave po njeni strugi, kar je velikega pomena za okolišno poljedelstvo. Med Umom in Ofingeneom bodo prišli z regulacijo tamošnjih brzic že letos in Donava bo kmalu plovna po vsaj svoji dolžini do zveze z Meno.

MALI OGLASI

GENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 60 pari najmanjša prispevek za vsak oglas je dia 6.— Družbe, gručali dopolnjevanja in število vrstični oglasit die 1.—, vsa beseda najmanjši znesek za vsak oglas je dia 16.—. Družbe tiskane besede se računajo dvojno. Oglasni davki za enkratno objavo znaša dia 2.—. Znesek za malo oglas se plačuje takoj pri naročilu oziroma se le vrodati v silno skopi v naročilu ali se po postali oplačati na čakovni račun št. 11.499. Za vse pismene odgovore glede malih oglasov se mora vrotiliti znesek za 3 dia.

Razno
UMETNA GNOJILA
 kakor Čilski soliter, apneni dušik, superfosfat, kalijevo sol itd. nabavite pri Kmetijski družbi, Meljska c. 12, tel. 20-83, 3203-1
DOBROIDOČA GOSTILNA
 s trafiklo na prometnem kraju v Mariboru se radi boleznim lastnika takoj odda v najem samo resnemu gostilničarju. Ponudbe do 22. aprila pod »Gostinca« na upravo. 3439-1

PIANINO
 dober ton, poceni naprôdaj. F. Bodner, Tyrševa 6, 3432-4
Stanovanje
SOBA IN KUHINJA
 se odda 200 dia, Vrbanova 20, 3429-5
Stanovanje išče
IŠČEM DVOSOBNO STANOVANJE
 za 1. maj ali 1. junij. Terzer, Meljska 2, 3405-6
Sobo odda
 Lepo **OPREMLJENO SOBO**
 oddam, Vpraša se Vrbanska c. 13, 3430-7

Službo dobi
KROJAC
 se sprejme. Kovač, Kneza Kocija 24, 3426-9
 Damski modni salon »Franja-Slovenska ul. 37, išče prvovrstno 3428-9
KROJACIČO
 iščemo pridno in pošteno **POSTREŽNIČO**
 ki obenem pere tudi perilo. Razlagova 13-11, 3436-9
DOMAČI SLUGA
 inteligentna, se išče. Ponudbe na Veliko kavarno, Maribor, 3437-9
DOBER NATAKAR
 ali **NATAKARICA**
 se takoj sprejme. Ponudbe na upravo pod »Restavracija«, 3438-9
ŠOFERJA ZA AVTOTAKSI
 v letovišču sprejmem. Ponudbe pod »Gotovina« na podružnico »Večernika«, Celje, 3443-9
FRIZERSKO UČENKO
 sprejmem takoj. Drličev, pri gl. mostu, 3445-9

PODPISANI
 opozarjam c. obelastvo, da jaz nisem plašnik dolgov moje žene Jožefe Rižnar, Franc Rižnar, 3441-1
Kupim
 Kupim večjo količino **JABOLČNIKA**
 samo prvovrstno blago. Z vzorci se zglašiti od 3. do 5. ure danes v gostilni »Pri grozdu« ali pa poslati ponudbe na podružnico »Večernika«, Celje, 3442-3
Prodaj
SPORTNI VOZIČEK
 se poceni prodaj. Cankarjeva 18, prtiličje, 3427-4

Širite »Večernik«

Širite »Večernik«

Pomoč je tu!

Vsi, ki trpijo na kamnih v žolču, ledvicah, mehurju,

zdravilni DUBRAVKA - čaj

sestavljen v kem. farm. laboratoriju
lekarna Mrs. Ph. IVA ANDRIJICA v Mostaru
 in prav kmalu boste rešeni ten neznošnih bolečin
 Uspeh je zagotovljen po kratkem zdravljenju. Prihaja veliko zahval in priznan. — Skatlica 100 gramov z nata črnim navodilom **din 30.—**, tri škatlice **din 90.—** v zavodu franco poštnina.
DUBRAVKA - čaj dobite tudi v vseh lekarnah
 Reg. S. št. 14471 od 21. v. 1938

Sokolstvo

POMAGAJTE GRADITI SOKOLSKI DOM V MEŽICI

Naše sokolsko društvo tiho, a vztrajno deluje. V okviru Petrove sokolske petletke si je društvo dadelo nalogo, da si postavi sokolski dom. V ta namen je bil izvoljen poseben gradbeni odbor, ki je z vsa vnemo pričel zbirati sredstva za dom. Zemljišče za dom društvo že ima, a naloge, ki nas še čakajo, presejajo naše moči. Kot obmerno društvo v delavskem kraju imamo še posebno težaven položaj, a prav zato je dolžnost vseh narodno čutečih, da nas podprejo, moralno in materialno. Če bomo imeli svojo lastni dom, bomo lahko uspešno delovali, dvigali narodno zavest in ustvarili v Mežici močno postojanko zavednih Jugoslovancev.

Zato apeliramo na vse prijatelje in medrodajne kroge: podprite našo akcijo, pomagajte nam zgraditi naše svetišče!

× **Najvišje francosko odlikovanje Legija časti** je bila ustanovljena z zakonom 29. februarja 19. maja 1802. Z njo se odlikujejo hrabri, najzaslužnejši vojniki in kulturni delavci Francije ter njenih zaveznikov. Vitezi Legije časti prejmejo tudi mesečno podporo od 5000 do 6000 frankov. Uživalo tudi druge pravice, tako njihovi otroci olajšave pri studiranju. Red je iz emajla in zlata, okrašen je s petimi dvojnimi žarki na emajlnih ploščicah. Na eni strani je napis Francoska republika 1870., na drugi pa »Legija časti«. Medalja visi na rdeči pentli s hrastovo krono in lovorjavnim vencem.

Darujte za azijski sklad PII!

Zahvala Tegovski samopomoči v Mariboru

se iskreno zahvaljujem za točno in izdatno izplačilo posmrtnine po moji umrli soprogi Horvat Ani.
 Ob tej priliki si dovoljujem, predvsem gospodarskim osebam toplo priporočati pristop k tej kulantni in dobrodelni ustanovi.
 Cirkovci dne 19. aprila 1939.

HORVAT FRANC, s. r., pek. mojster.

Zahvala

Globoko ganjeni nad izrazi sočutja ob prebridki izgubi našega nad vse ljubljenega sina, brata, svaka in strica, gospoda

Sebastijana Wigele

zobnega tehničnika

se vsem najiskrenejše zahvaljujemo. Posebno se zahvaljujemo prostovoljni galski četi za častno spremstvo, kolesarskemu društvu »Edelweiss 1900« in kegljaškemu klubu, vsem zobotehnikom, pevcem, govorniku g. Mohorku za ganljivi govor ob odprtem grobu, vsem darovalcem vencev in cvetja in vsem posameznikom, ki so pokojnika v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti.

Maribor dne 19. aprila 1939.

ZALUJOČI OSTALI.

Sreča

v lastnem stanovanju... s krasno spalnico, katero kupite dobro in poceni pri **Ivan Klančnik** Maribor, Majna 6, Telefon 23-19

PRODUKTIVNA ZADRUGA KAMNOSEKOV
 r. z. z. o. z. v Ribnici na Pohorju
 sklicuje za nedeljo, dne 30. aprila 1939, s pričetkom ob pol 9. uri zjutraj

5. redni občni zbor

- v gostilni Puhr Viktorja z naslednjim dnevnim redom:
1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
 2. Poročilo načelstva o delovanju zadruga in računskih zaključkih.
 3. Poročilo nadzorstva.
 4. Sprememba pravil po novem združnem zakonu.
 5. Volitev načelstva in nadzorstva.
 6. Razno.

Zahvala

Vsem, ki so izkazali zadnjo čast naši materi, babici, prababici itd., gospej

Lini Robič

se iskreno zahvaljujemo.
 Limbuš, Sv. Lenart v Slov. gor., Maribor dne 20. aprila 1939.

Žalujoci ostali